

2. A VIZSGÁLATI TERÜLET

A LAJTA Project területe 1992-ben, létrehozásakor egybeesett a Kisalföldön, azon belül pedig a Mosoni-síkon elhelyezkedő LAJTA-HANSÁG RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Mosonszolnoki Kerületével, amelynek nagysága abban az időben 3084,64 ha (1. térkép). A Project-tel határos Mosonszolnok település földrajzi koordinátái az alábbiak :

47° 51' N és 17° 12' E.

A vidék földhasználatára a Project megalapításakor a szántók túlsúlya, az intenzív, nagyüzemi növénytermesztés volt a jellemző. Rét-legelő a vizsgálat időszakában 70-135 ha-on volt jelen, az is telepített füves-here volt, mely időközben szinte teljesen eltűnt. A művelt szántók területe a parlagok nagyságától (38-133 ha) függően a vizsgálat idején 2676 - 2768 ha között változott (86,7-89,7 %). Nagyobb összefüggő erdő nincs a Projectben, a két kisebb erdőfolt együttes területe 42,2 ha, az erdőtelepítéseké 33,0 ha. Fás vegetáció elsősorban erdősávok formájában van jelen, amelyek szélessége 15-25 m, hosszuk egyenként közel 1 km, összes területük mintegy 110 ha. A fasorok és cserjesorok további 9 ha-t tesznek ki, ami azt jelenti, hogy fás vegetáció (194,4 ha) a Project területének 6,3 %-át borítja. A Project összterületéből fennmaradó hányad a különböző rendű (aszfalt, kavics, föld, füves) közlekedési utak, azok padkái, árokpártok és vasútpart, továbbá gyepes, gyomos területek között oszlik meg. A művelési ágak, illetőleg az infrastrukturális háló a vizsgálat ideje alatt alig változott.

A vizsgálati terület földrajzilag a Kisalföld részét képező Mosoni-sík déli felén fekszik. Domborzatilag sík vidéke a Duna fiatal hordalékkúp kavicsán terül el, e kavics mindenütt a felszín közelében található (PÉCSI, 1975). Jellemzői a csernozjom talajok, amelyek tulajdonságait a csekély víztartó- és vízemelő képességű kavicsréteg szabja meg. A termőréteg vastagsága olykor csak 40 cm (MIKLAY ÉS MOLNÁR, 1986). Az ilyen vízháztartású talajok terméshozásuk igen alacsony, ezért a terület közepén öntözőfürt-rendszert építettek ki az azonnal elszivárgó csapadékvíz pótlására. A talaj felső 30 cm-es rétegéből vett 55 minta alapján (FARAGÓ, 1983) a talaj az alábbi értékekkel jellemezhető pH (H₂O): 7,1-8,0 , y₁: 0-5,2 , 5 órás kapilláris vízemelés: 133-211 mm, CaCO₃ %: 0 - 4,9 % , humusztartalom : 3,47 - 5,40 (erdősávban 7,34)%. Klimatikus viszonyaira a 10 km-re fekvő Mosonmagyaróvár meteorológiai állomás adatai alapján következtethetünk.

Évi középhőmérséklet	9,6 °C
Évi csapadékösszeg	504 mm
Relatív légnedvesség	73 %
Zord napok (min. < -10 °C)	13 nap
Téli napok (max. = 0 °C)	29 nap
Fagyos napok (min. = 0 °C)	95 nap
Nyári napok (max. > 25 °C)	62 nap
Hőszénnapok (max. > 30 °C)	12 nap

A csapadékeloszlásra egy júniusi és egy októberi maximum jellemző. A nyári főmaximum atlanti, az őszi másodmaximum mediterrán hatás eredménye. A kontinentális klímahatást az alacsony éves csapadékösszeg mutatja.

Hidrológiai szempontból a Project területe vízszegénynek mondható. Vízfolyása nincs, két kisebb bányató található itt, egyik az öntözőfürt vízkivételi művének a vízszükségletét biztosítja.

Növényföldrajzilag területünk a Pannóniai Flóratartomány Alföldi Flóraidékének Kisalföldi Flórajárásába tartozik. A területről csaknem 200 növényfajt sikerült kimutatni, főként gyomnövényeket, illetve pionír fajokat.

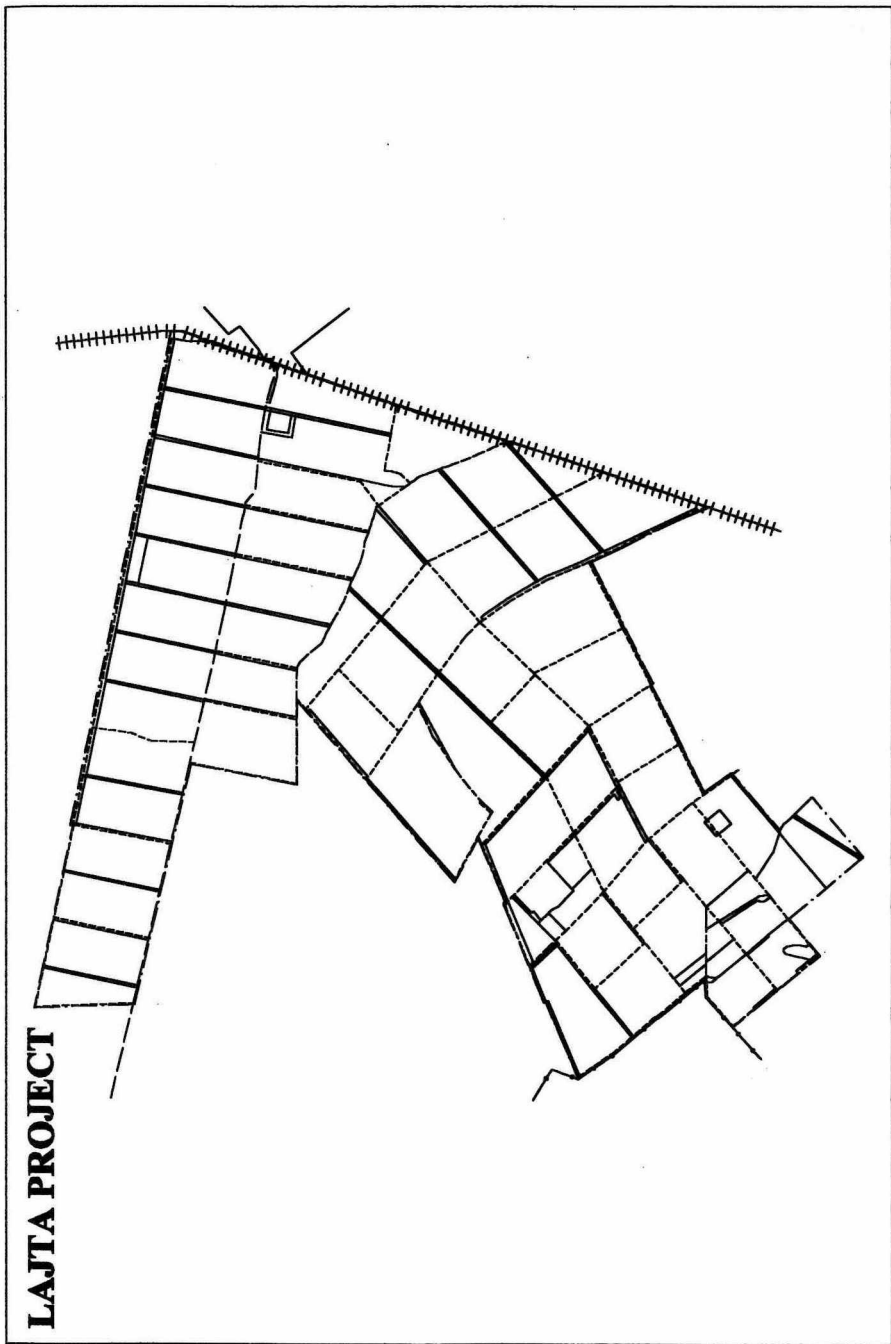
Gerinces állatvilágára olyan sztyeppe-i elterjedésű fajok jellemzők, mint a túzok (*Otis tarda*), a kis örgébcis (*Lanius minor*), a kék vércse (*Falco vespertinus*) vagy az ürge (*Citellus citellus*).

A Project területének képét, szerkezetét, gazdálkodását a tulajdonviszonyokon keresztül a rendszerváltás utáni kárpótlás alapjaiban megváltoztatta. Az addig kizárólagosan állami tulajdonban lévő, gazdasági egységként kezelt Project területe feldarabolódott. A kerekén 3085 ha-os területnek mindössze 56 %-a (1719 ha) maradt meg állami tulajdonban, a többi magánkézbe került. Az állami birtok a Project közepén egy tömbben helyezkedik el, míg a Mosonszolnok-Albertkázmépuszta közötti úttól északra, illetőleg a Jánossomorja-Várbalog közötti úttól délre kizárólag magánparcellák találhatók. Ez a körülmény - a határ struktúrája alapján -, három egységre tagolja a Projectet, de azon belül a magánbirtokos körzetek között is különbség mutatkozik, amennyiben a mosonszolnoki körzetben jellemzően a néhány tized hatól az 5-6 ha-os táblanagyságok fordulnak elő, a várbalogi határban inkább a 10 h-nál nagyobb táblák a jellemzőek.

A technológiai különbségek a tulajdonviszonyokkal együtt polarizálódtak, igaz a magánbirtokok egy részén is megindult a fejlesztés.

A vadgazdálkodás és a kutatás szempontjából a magángazdálkodóknak mind a vadgazdálkodáshoz, mind a tudományhoz való jelenlegi hozzáállása sok kívánnivalót hagy maga után.

1. térkép : A LAJTA Project kutatási területe
Map 1: Map of the study area - LAJTA-Project